

EEN HUWELIJK MET MEERWAARDE

Niet alleen de belangstelling voor BPM is gedurende de laatste twee decennia sterk toegenomen, maar ook de belangstelling voor Enterprise Architectuur (EA) (ik verkies om over 'Enterprise Architectuur' te spreken in plaats van 'bedrijfsarchitectuur' om de link met de Engelstalige term te behouden). Er zijn meer en meer organisaties die zowel een BPM-aanpak implementeren alsook een EA-raamwerk gebruiken. Bij sommige van deze organisaties zijn BPM en EA nauw met elkaar verbonden, bij anderen hebben BPM en EA dan weer niets met elkaar te maken. Raar toch, ze claimen toch allebei met de 'enterprise'-gedachte bezig te zijn. Om dit fenomeen te kunnen verklaren, moeten we kijken waar EA vandaan komt en wat eronder verstaan wordt.

Het gebied Enterprise Architectuur is eind jaren tachtig ontstaan (de meeste zullen het Zachman Framework wel kennen of er tenminste van gehoord hebben), initieel om aan het probleem van de steeds complexer wordende IT-systemen het hoofd te kunnen bieden. Het gevolg was immers dat organisaties ook steeds grotere bedragen voor de ontwikkeling van hun IT-systemen uitgaven en de ontwikkelingstijd almaar langer werd, met als resultaat dat het voor organisaties steeds moeilijker werd om met hun complexe IT-systemen gealigneerd te blijven met de business. Opmerkelijk is dat dit probleem initieel slecht 'business alignment' genoemd werd, het was dus uitsluitend een probleem van het IT-departement dat niet in staat was zich aan de business noden aan te passen. Niet verwonderlijk dat EA dus aan de IT-kant ontstaan was en aanvankelijk zelfs 'Information Systems Architecture' genoemd werd.

Verschillende methoden en technieken worden bij EA gebruikt om de structuur, de onderlinge relaties en de dynamiek van een organisatie met behulp van modellen van verschillende granulariteit te documenteren en te begrijpen. Het verduidelijken en blootleggen van de (complexiteit van de) operaties moet het gemakkelijker maken om de werking van de organisatie in al haar aspecten te verbeteren.

Vaak wordt een Enterprise Architectuur in vier verschillende domeinen ingedeeld: business, informatie (of data), applicaties, technologie.

Ook al maakt het voorvoegsel 'enterprise' van de huidige naam meteen duidelijk dat het om veel meer dan alleen IT gaat, toch wordt het initiatief voor een Enterprise Architectuur meestal door het IT-departement genomen en blijft daar (helaas!) ook vaak hangen. De business vindt nog steeds dat EA iets van IT is. Eén reden hiervoor kan van historische aard zijn, aangezien EA in het IT-departement ontstaan is. Een andere mogelijke reden is het ogenschijnlijke overwicht van IT met betrekking tot Enterprise Architectuur: van de vier verschillende domeinen is er immers maar één voor de business zelf, redeneert de business. Dat het business-luik de basis is voor de drie andere wordt vaak niet beseft. Bovendien wordt het informatie- (of data-) luik nog al te vaak (en geheel onterecht!) aangezien als iets wat uitsluitend IT toebehoort.

Ook al spreken organisaties tegenwoordig van Business IT alignment (en niet meer van 'business alignment' alleen) en wordt EA vaak als middel hiervoor ingezet, beseffen nog te veel organisaties niet dat het een grote impact op hun business heeft, als IT niet snel genoeg op de steeds sneller veranderende noden van de business kan reageren. Een Enterprise Architectuur is – zoals de naam ook zegt – wel degelijk van belang voor de volledige organisatie.

'BPM is van de business, EA is van IT'. Dat verklaart waarom in veel organisaties de BPM-implementatie en het EA-initiatief niets met elkaar te maken hebben. Organisaties die de twee wel combineren, positioneren BPM vaak als de centrale methodologie in het business-luik van EA. Ook al komt het initiatief voor een Enterprise Architectuur in de meeste gevallen van IT, bevordert een gecombineerde aanpak de communicatie tussen business en IT en daarmee ook een goede Business IT alignment.

Dr. Friederike Schröder-Pander is adviseur, onderzoeker en docente op het gebied van BPM en IT.